

Antoni Marczewski

Natura 2000 w terenie

Fot. W. Stepaniuk

Doświadczenia

Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków

OTOP

- Założone w 1991
- Prawie 1000 ha rezerwatów, w których prowadzona jest czynna ochrona przyrody (w tym na obszarach Natura 2000)
- 174 ostoje ptaków (IBA), w tym 110 objętych regularnym monitoringiem zagrożeń
- 159 lęgowych gatunków ptaków objętych regularnym monitoringiem
- 2.500 nakładu kwartalnika “Ptaki”
- 800 wolontariuszy
- 2.000 członków
- 50.000 dzieci objętych programem edukacyjnym

IBA (ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym)

- obszary na których występują:
 - rzadkie, zagrożone wymarciem gatunki ptaków,
 - gatunki o ograniczonym zasięgu („*range-restricted*”) lub gatunki charakterystyczne dla konkretnych biomów przyrodniczych
 - duże koncentracje ptaków migrujących i zimujących
- w skali globalnej program zainicjowany w latach 70. XX w.
- obecnie na świecie ponad 11 000 ostoi w ponad 200 krajach
- **NIE SĄ OFICJALNĄ FORMĄ OCHRONY PRZYRODY**
- w Polsce **174** (liczba OSOP – 145), w tym 4 morskie. Lądowe: 166 ha – 370 000 ha

www.ostojeptakow.pl

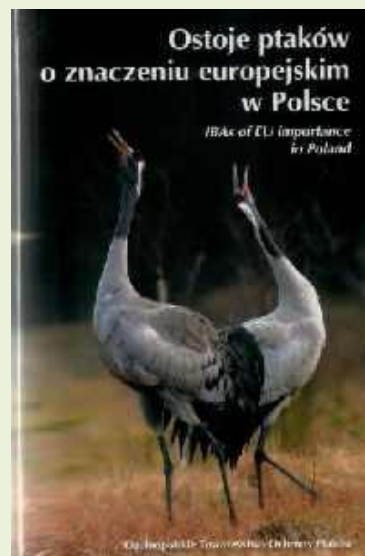
Ambasadorowie turystyki przyjaznej
środowisku, Warszawa, 14 maja 2012

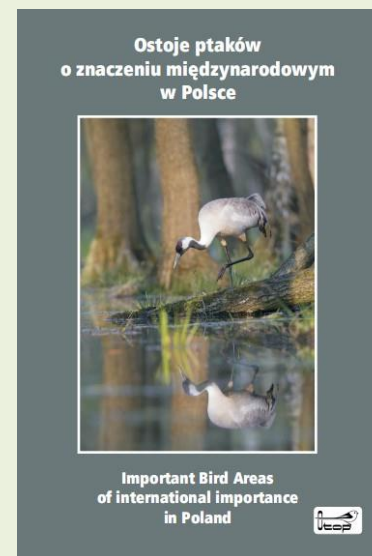
Rola OTOP w wyznaczaniu obszarów Natura 2000

1994

2004

2010

Ambasadorowie turystyki przyjaznej
środowisku, Warszawa, 14 maja 2012

Opiekunowie ostoi ptaków

Osoby lub grupy osób (także organizacje), które kontrolują stan ostoi i regularnie raportują o zagrożeniach w ostojach znajdujących się pod ich opieką, a także o populacjach kluczowych gatunków ptaków i stanie ich siedlisk

Opiekę nad ostoją sprawują osoby o najlepszej wiedzy merytorycznej dotyczącej ostoi i jednocześnie najlepiej znające uwarunkowania zarówno społeczne jak i przyrodnicze danego terenu i często będące mocno emocjonalnie związane z obszarem ostoi.

Opiekunowie ostoi ptaków – cd.

- Od roku 2008 w ramach realizowanego przez OTOP projektu „Wdrażanie idei społecznej ochrony Ostoi Ptaków w Polsce” - 134 osoby fizyczne i 4 organizacje, działające na terenie 128 ostoi
- naukowcy, pracownicy samorządów lokalnych, służb leśnych, członkowie organizacji zajmujących się ochroną przyrody i ptaków, studenci kierunków przyrodniczych oraz amatorzy
- **poszukiwani: „mediatorzy”, „edukatorzy”** - kompetentni i chętni, by dzielić się swą wiedzą na temat ostoi i funkcjonowania sieci Natura 2000 z lokalnymi społecznościami

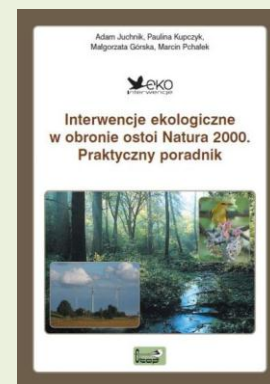

"Ekointerwencje - zwiększanie zaangażowania społeczeństwa w ochronę obszarów Natura 2000".

- Cel: wzrost zrozumienia zasad ochrony obszarów Natura 2000 i wsparcia ich społecznej ochrony przez mieszkańców i osoby zamieszkujące tereny funkcjonalnie z nimi związane
- Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Przygotowanie i udostępnienie publikacji edukacyjnych

Ambasadorowie turystyki przyjaznej
środowisku, Warszawa, 14 maja 2012

Program edukacyjny „Przyroda wokół nas - Ptaki”

- od roku 2004
- skierowany do nauczycieli i animatorów pozaszkolnej edukacji ekologicznej
- każdy uczestnik (obecnie ok. 150 aktywnych) otrzymuje pakiet materiałów, w tym propozycje zadań realizowanych w klasie i w terenie
- dodatkowe wsparcie: dział edukacyjny na www.otop.org.pl, portal dla dzieci i młodzieży www.otopjunior.org.pl
- część uczestników realizuje zadania programu na obszarach Natura 2000 (m.in. PLC080001 Ujście Warty, PLB 220005 Zatoka Pucka, Puszcza Borecka PLB280006)
- coroczne raporty podsumowujące działania uczestników programów, prezentacja dobrych praktyk

Projekty edukacyjne OTOP na obszarach Natura 2000

- "Obszary Natura 2000 skarbem naszego regionu. Oferta edukacyjna dla szkół"
 - ścieżka edukacyjna w rezerwacie „Beka”, przewodnik, warsztaty dla uczestników
 - finansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku
 - obszar Natura 2000: PLB220005 Zatoka Pucka, PLH220032 Zatoka Pucka i Półwysep Hełski

Fot. B. Płóciennik

Projekty edukacyjne OTOP na obszarach Natura 2000 – cd.

• „Ptaki Doliny Neru”

- grupa docelowa: uczniowie klas IV-VI
- cel: zapoznanie dzieci z bogactwem obszaru Natura 2000 PLB100001 Pradolina Warszawsko-Berlińska
- III-V 2012
- materiały: prezentacja multimedialna, film
- konkurs na wycieczkę i raport w formie multimedialnej, organizację dodatkowego wydarzenia

Fot. C. Korkosz

- sponsor: Grupowa Oczyszczalnia Ścieków w Łodzi

Projekty edukacyjne OTOP na obszarach Natura 2000 – cd.

- „Ptaki Doliny Neru”

- grupa docelowa: uczniowie klas IV-VI
- cel: zapoznanie dzieci z bogactwem obszaru Natura 2000 PLB100001 Pradolina Warszawsko-Berlińska
- III-V 2012
- materiały: prezentacja multimedialna, film
- konkurs na wycieczkę i raport w formie multimedialnej, organizację dodatkowego wydarzenia

Fot. C. Korkosz

- sponsor: Grupowa Oczyszczalnia Ścieków w Łodzi

"Blżej natury - identyfikacja i merytoryczne przygotowanie lokalnych animatorów przyrodniczych"

- skierowany do mieszkańców obszarów Natura 2000 i bezpośrednich okolic
- cel: podniesienie wiedzy na temat bogactwa przyrodniczego, zaangażowanie społeczeństwa w działania na rzecz ochrony przyrody
- zadanie uczestników: zorganizowanie kampanii edukacyjno-informacyjnej na obszarach Natura 2000, poprzedzone bezpłatnym szkoleniem z zakresu komunikacji, ochrony przyrody i fundraisingu
- projekt dofinansowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko

Szkolenia dla animatorów przyrodniczych

- 6 regionów, w każdym 25 miejsc
- **Komunikacja społeczna w ochronie przyrody**
 - zasady komunikacji społecznej, organizacja imprez plenerowych dla szerokiej publiczności, kontakty z mediami, tworzenie atrakcyjnych materiałów edukacyjno-informacyjnych, sztuka prezentacji
- **Ochrona przyrody**
 - formy ochrony przyrody w Polsce, sieć Natura 2000, korzyści wynikające z sąsiedztwa sieci, możliwości społecznego, gospodarczego i przyrodniczego rozwoju obszarów chronionych przy zachowaniu walorów przyrodniczych i krajobrazowych
- **Podstawy fundraisingu**
 - jak być skutecznym fundraiserem, zasady organizacji zbiórki publicznej, podstawy tworzenia projektu, gdzie szukać dofinansowania

Kampania edukacyjno-informacyjna

- animator + 10-osobowa grupa młodzieży
- 3 spotkania z młodzieżą, 3 wycieczki po obszarze Natura 2000,
- postawienie tablicy informacyjnej na obszarze Natura 2000,
- zorganizowanie cn. 1 stoiska podczas lokalnej imprezy plenerowej
- zamieszczenie cn. 1 notatki o projekcie w lokalnych mediach
- konkurs na najlepiej zorganizowaną kampanię

Efekty projektu

- przeszkolono 148 osób, przeprowadzono 137 kampanii
- postawiono 150 tablic,
- łącznie w projekcie wzięło udział 1821 osób
- animatorzy: nauczyciele, przedstawiciele władz samorządowych, członkowie NGOs, pracownicy parków krajobrazowych i narodowych, studenci, pracownicy domów kultury, inni

Ambasadorowie turystyki przyjaznej
środowisku, Warszawa, 14 maja 2012

Problemy napotymane podczas projektów

- problem ze znalezieniem odpowiedniej liczby uczestników (spełniającej założenia projektu)
 - niskie zainteresowania działaniami projektowymi, występujące we wszystkich projektach,
- trudności związane z kontaktem z uczestnikami (opóźnienia w przekazywaniu informacji – m.in. o uzyskanych pozwoleniach na ustawienie tablic),
- część osób uczestniczących w szkoleniach nie zorganizowała kampanii edukacyjnej

Dodatkowe informacje

- Ostoje ptaków – www.ostojeptakow.pl
- Materiały przygotowane w ramach projektu dla animatorów przyrodniczych – <http://otop.org.pl/obserwacje/animatory-przyrodniczy/materialy-szkoleniowe/>
- EkoInterwencje - <http://ekointerwencje.org.pl/>
- Strona programu edukacyjnego - <http://otop.org.pl/obserwacje/dla-nauczycieli/>

Aktualne informacje o działaniach OTOP:

WWW.OTOP.ORG.PL

Dziękuję za uwagę

Antoni Marczewski, antoni.marczewski@otop.org.pl

Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, ul. Odrowąża 24, 05-270
Marki, (22) 761 82 05 wew. 903

Zdjęcia: Archiwum OTOP oraz uczestnicy projektu „Blżej natury - identyfikacja i merytoryczne przygotowanie lokalnych animatorów przyrodniczych”

Ambasadorowie turystyki przyjaznej
środowisku, Warszawa, 14 maja 2012